

Energidrikk, barn og unge

Undersøkelse om bruk av energidrikker blant barn og unge 2018

Informasjon om undersøkelsen

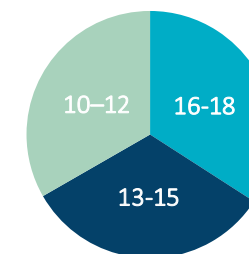
Formål, metode og utvalg

- Formålet med undersøkelsen er å kartlegge barn og unges bruk av **energidrikker** og faktorer knyttet til energidrikk, slik som hvor og hvorfor energidrikk drikkes, og opplevelse av eventuelle bivirkninger.
- Undersøkelsen er gjennomført med **946 barn og unge i alderen 10-18 år**.
- Undersøkelsen er gjennomført av Norstat på oppdrag for Forbrukerrådet.
- Undersøkelsen ble sendt ut til medlemmer i Norstats respondentpanel. Medlemmene i panelet er primært rekruttert via landsrepresentative telefonundersøkelser. Utvalget blir trukket tilfeldig og proporsjonalt med den enkelte landsdels befolkningstall og kvoterer på kjønn og fylke.

- For barn i alderen 10-14 år gikk kontakten via foreldre med barn i denne aldersgruppen. Vi ba foreldrene om at barna fikk sitte alene og fylle ut spørreskjemaet. 15-18-åringene fikk tilsendt undersøkelsen direkte.
- **Av totalutvalget oppga 451 å drikke energidrikk**, og har også svart på spørsmål om bruksatferd knyttet til energidrikk. Andre spørsmål gikk til hele utvalget.
- Respondentene er likt fordelt på kjønn og har spredning i forhold til landsdel. I rapporten er utvalget fordelt og vektet på tre aldersgrupperinger (10-12 år, 13-15 år og 16-18 år). Vekting balanserer resultatene og gjør dem representative.
- Datamaterialet er samlet inn i perioden 30.05.18 - 24.06.18.
- Rapporten er sammenstilt av Opinion AS.

49% 51%

Hovedfunn (1/2)

- **Halvparten av barn og unge i alderen 10-18 år drikker energidrikk.** Gutter drikker mer enn jenter, og andelen som drikker energidrikk øker med alderen.
- Fra 2015 til 2018 har **andelen barn og unge som drikker energidrikk økt betydelig**, og mest blant de som er yngre enn 16 år, når sammenlignet med undersøkelsen som Forbrukerrådet fikk gjennomført høsten 2015:
 - 10-12 år: økning fra 8% til 19%
 - 13-15 år: økning fra 32% til 53%
 - 16-18 år: økning fra 62% til 70%
- **En av seks (16%) gutter drikker energidrikk 3 dager i uka eller oftere.**
- **13-15-åringene (28%) oppgir å drikke energidrikk 1-2 ganger i uka i større grad enn de andre aldersgruppene**, hhv 7 % og 21 % hos de på 10-12 år og 16-18 år.
- **Over halvparten oppgir å drikke en boks tilsvarende 0,5 liter når de drikker energidrikk.** De mellom 13-18 år drikker langt oftere 0,5 liter enn de mellom 10-12 år.
- **Hos de mellom 10-15 år oppgir fire av ti at de drikker energidrikk fordi vennene deres gjør det.** For de mellom 16-18 år er dette ikke like viktig.
- 16% av de på 10-12 år oppgir reklame som årsak til at de drikker energidrikk, mens kun 8 og 1 prosent blant de på hhv 13-15 og 16-18 år oppgav dette som årsak.
- I alle aldersgrupper er det vanligst å drikke energidrikk hjemme hos seg selv, hos andre eller ute med venner. **70% av de på 16-18 år sier at de drikker energidrikk på skolen.**

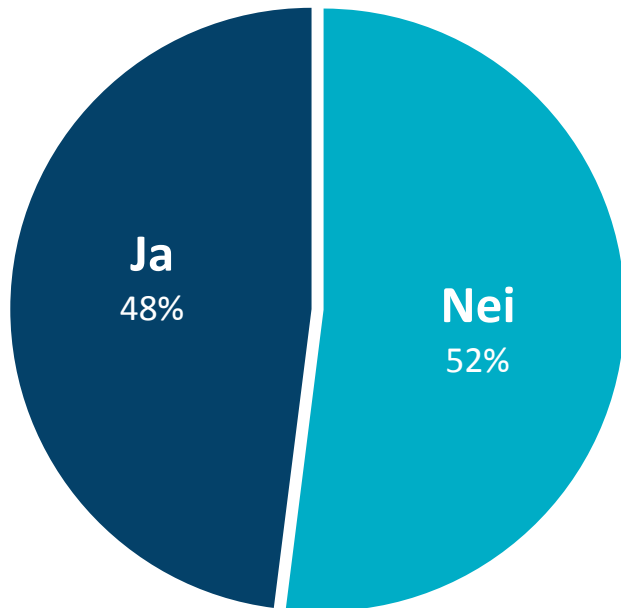
Hovedfunn (2/2)

- Barn og unge tror ikke energidrikker er sunt. Når det gjelder om det er trygt, tror gutter i større grad enn jenter at det er trygt å drikke energidrikk (28% vs 18%). **Fire av ti av de som drikker energidrikk tror det er trygt, mot en av ti av de som ikke drikker.**
- Venner har sterk innflytelse på barn og unges energidrikkforbruk. Foreldre spiller også en viktig rolle.
- Litt under halvparten får ikke lov til å drikke energidrikk av foreldrene sine. Halvparten ville drukket energidrikk hvis en venn kjøpte en til dem.
- Nesten halvparten av barn og unge har opplevd bivirkninger etter å ha drukket energidrikk. Minst en av ti har opplevd **hodepine, hyperaktivitet, hjertebank og skjelving**, mens flere har opplevd **søvnforstyrrelser** (17%). Mer enn hver femte (22%) har opplevd **høy energi og et påfølgende plutselig fall av energi**, etter å ha drukket energidrikk.
- Barn og unge i alle aldersgrupper har drukket energidrikk for å holde seg våken i forbindelse med skolearbeid. Øker med alder, hhv 15, 21 og 51 prosent i de aktuelle aldersgruppene.
- Fire av ti mellom 15-18 år har prøvd å blande energidrikk med alkohol. Av jentene har halvparten prøvd dette.
- Barn og unge drikker cola og spiser sjokolade, men drikker lite kaffedrikker ellers. **De som drikker energidrikk, drikker mer cola, spiser mer sjokolade og drikker også mer kaffe enn de som ikke drikker energidrikk.**

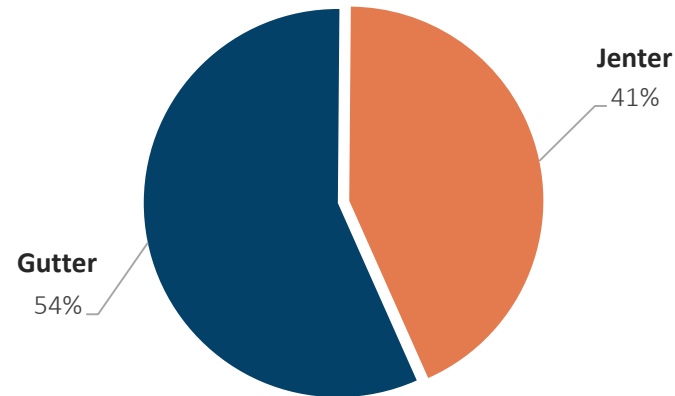

Halvparten av barn og unge drikker energidrikk, flere gutter enn jenter. 7 av 10 i alderen 16-18 år drikker energidrikk.

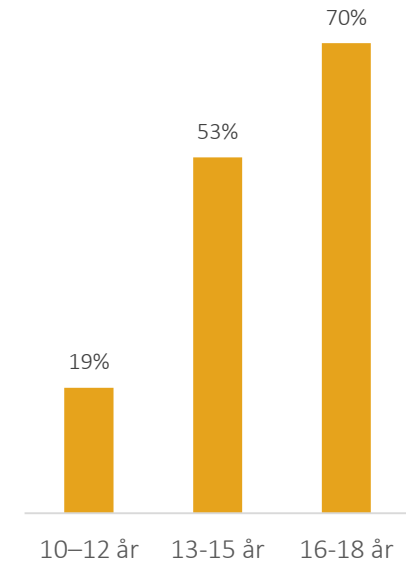
Hender det du drikker energidrikker med koffein
(for eksempel Battery, Burn, Red Bull, Monster eller liknende)?

Kjønnfordeling blant
de som drikker
energidrikk

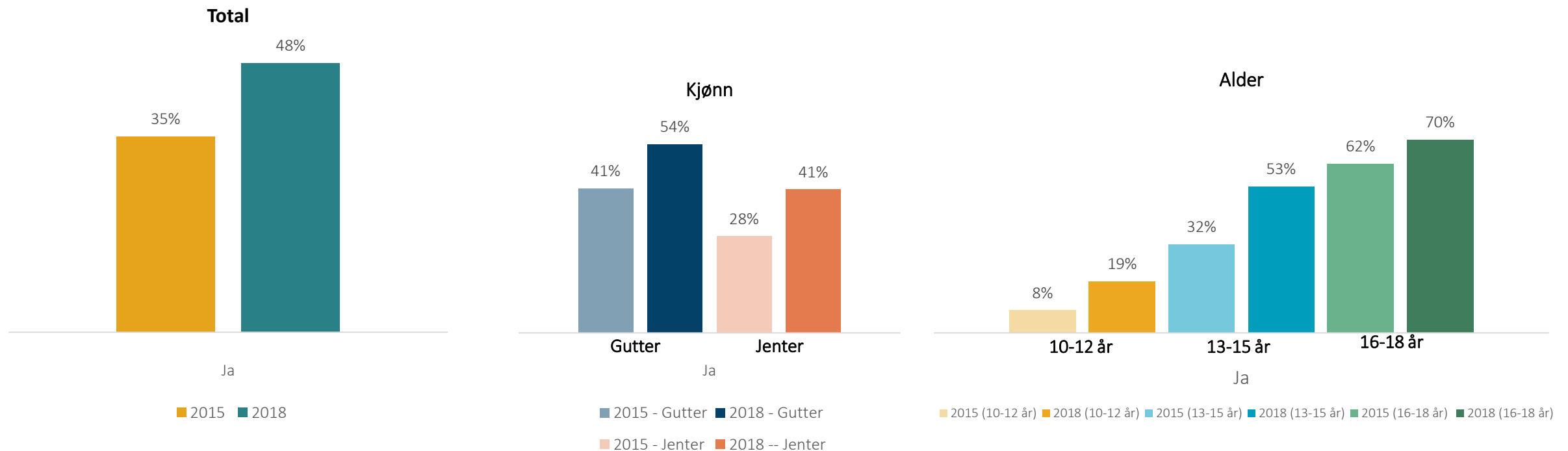

Aldersfordeling blant
de som drikker
energidrikk

Andelen barn og unge som drikker energidrikk øker. Utvikling fra 2015 til 2018

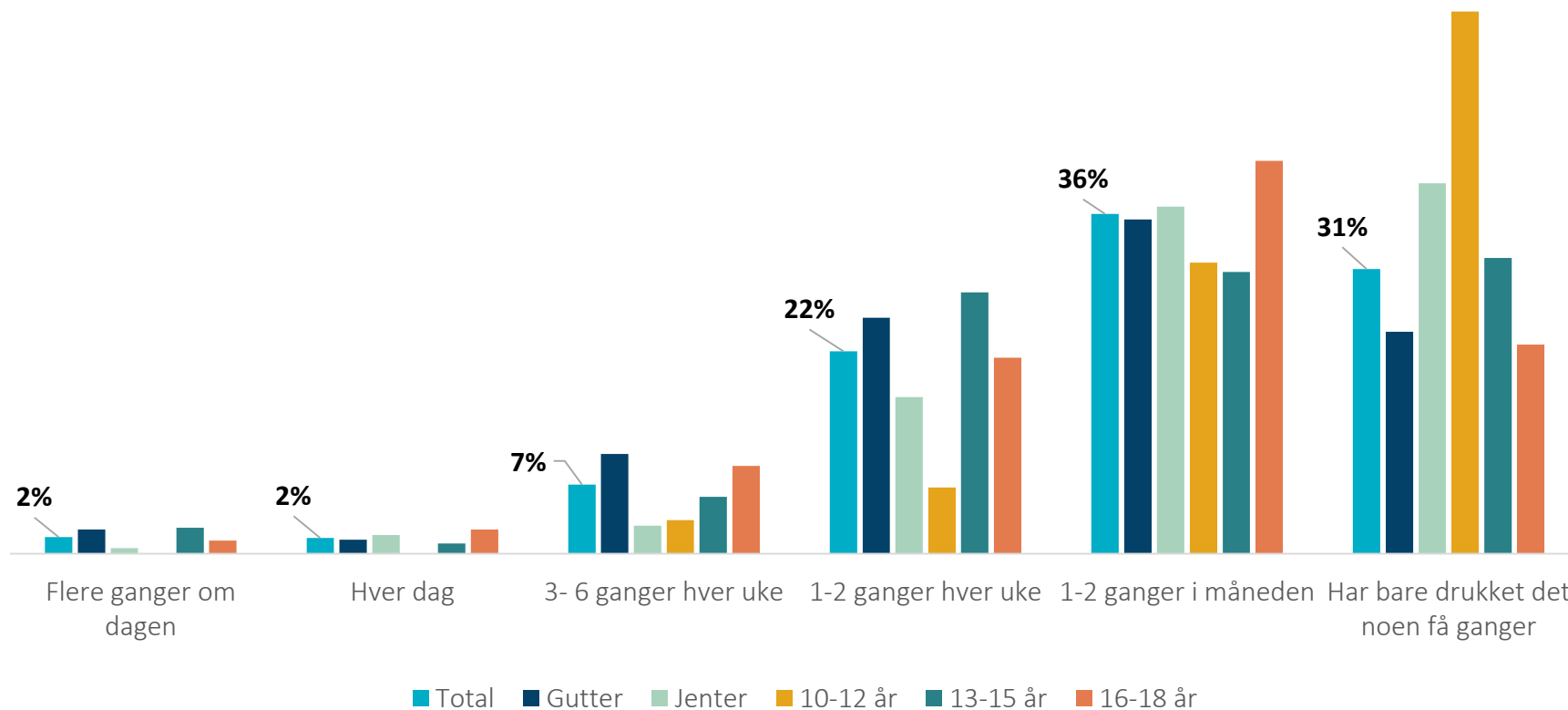
Hender det du drikker energidrikker med koffein?

2015: N(total)=1000 | 2018 N(total)= 946. Viser kun de som bruker. Fjernet 'Vet ikke hva det er' (0%-3%).

16 prosent av guttene drikker energidrikk 3 dager i uka eller oftere. Flest 13-15-åringe (28%) oppgir å drikke energidrikk 1-2 ganger i uka.

Hvor ofte drikker du energidrikker?

Andelen som drikker energidrikk 3-6 ganger per uke, øker med alder.

Blant de som drikker energidrikk 1-2 ganger i uka, er det flest i alderen 13-15 år.

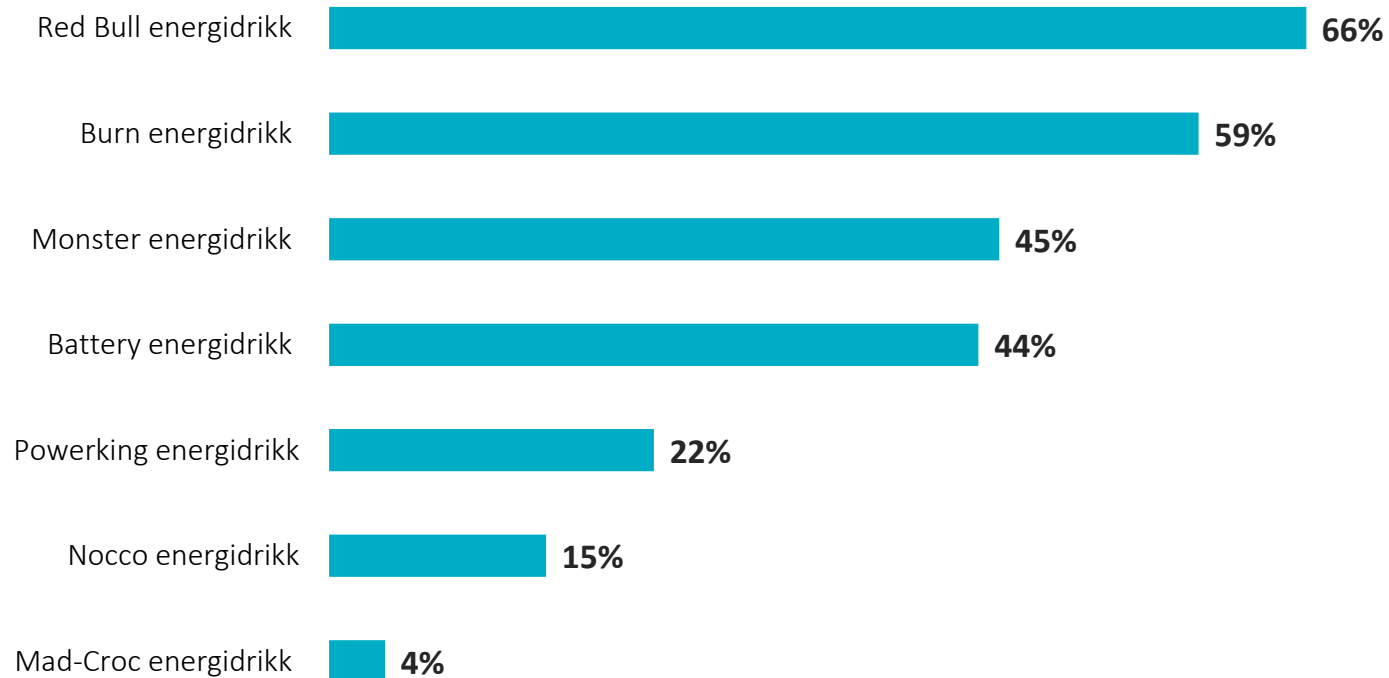
Guttene er overrepresentert blant de som drikker det ukentlig eller oftere.

N(ED)=451

Red Bull og Burn er de mest populære energidrikkene.

Hvilke energidrikker drikker du?

Jentene foretrekker helt klart Red Bull (70%), mens for guttene er Red Bull (64%) og Burn (63%) nesten likestilt.

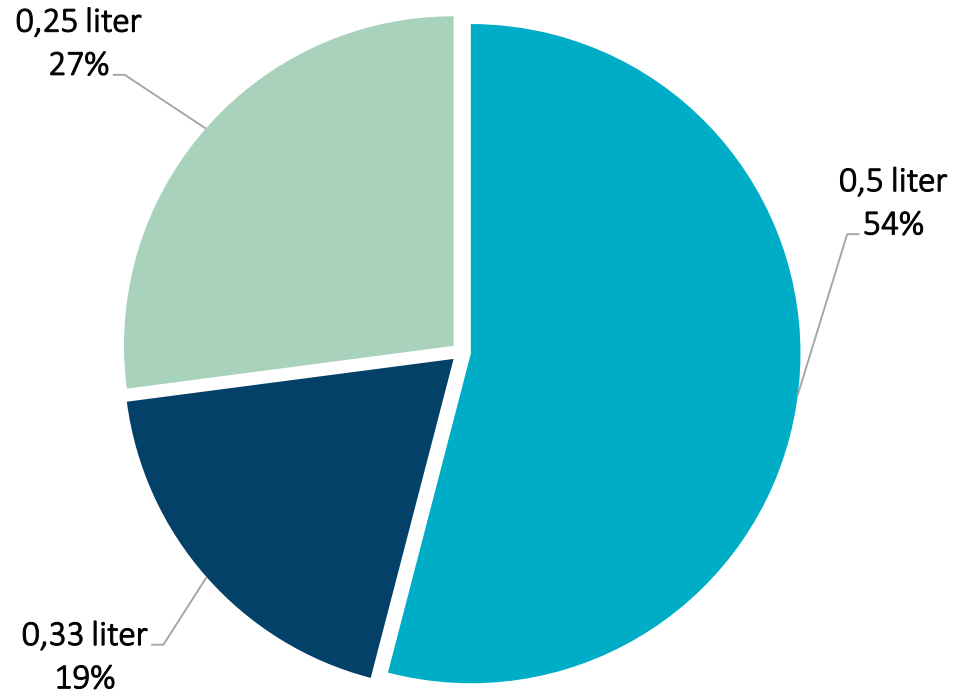
Blant de yngste (10-12 år) er det en klar preferanse for Red Bull (60%), og neste på listen er Monster (40%).

Det er generelt langt jevnere mellom merkevarene for de eldre alderssegmentene.

N(ED)=451 (flere svar mulig)

Over halvparten oppgir å drikke en boks tilsvarende 0,5 liter når de drikker energidrikk. De mellom 13-18 år drikker langt oftere 0,5 liter enn de mellom 10-12 år.

Når du drikker energidrikk, hvor mye drikker du vanligvis?

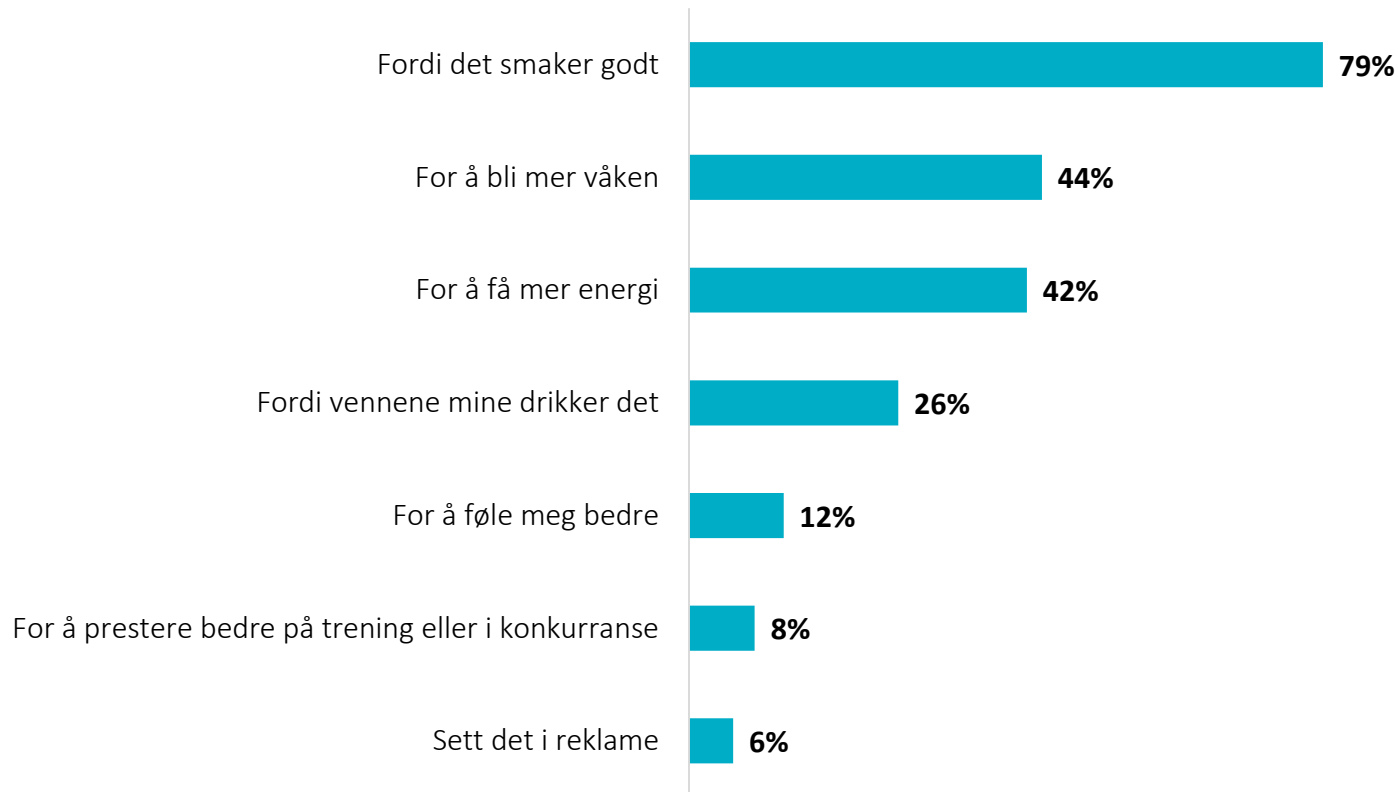

Mengde	Kjønn		Alder		
	Gutter	Jenter	10–12 år	13-15 år	16-18 år
0,5 liter	59%	48%	22%	56%	61%
0,33 liter	19%	18%	30%	20%	15%
0,25 liter	22%	34%	48%	24%	24%

Guttene drikker oftere 0,5 liter enn jentene. De mellom 13-18 år drikker langt oftere 0,5 liter enn de mellom 10-12 år.

Energidrikk konsumeres fordi det smaker godt, for å holde seg våken og for å få energi. 16% av de mellom 10-12 år oppgir reklame som årsak til at de drikker energidrikk.

Hvorfor drikker du energidrikker?

Det er en klar forskjell mellom aldersgruppene i at de mellom 10 og 15 år oppgir å drikke energidrikk fordi vennene deres gjør det (40%), mens kun 12% av de mellom 16 og 18 år oppgir dette som en årsak.

16% av de på 10-12 år oppgir reklame som årsak til at de drikker energidrikker (mot 8 og 1 prosent i de andre aldersgruppene)

Guttene bruker også dobbelt så ofte energidrikk for å prestere bedre på trening eller i konkurranse enn jentene.

N(ED)=451 (flere svar mulig)

Energidrikk kjøpes hovedsakelig på dagligvarebutikk.

Hvor kjøper du som oftest energidrikker?

	Total	10–12 år	13-15 år	16-18 år
Dagligvarebutikk	80%	48%	77%	90%
Får av foreldrene mine	6%	12%	11%	1%
Får av noen jeg kjenner	5%	22%	3%	1%
Kiosk/bensinstasjon	5%	6%	7%	4%
Treningscenter	1%	2%	1%	1%

Det er langt mer vanlig for barn i alderen 10-12 år å få energidrikk av noen de kjenner enn for de eldre aldersgruppene.

En av ti av de i alderen 10-15 år får energidrikk fra foreldrene sine.

N(ED)=451 (fjernet 'annet', 'vet ikke' og alternativer med 1% og mindre)

De fleste har ikke brukt EnergiSHOT eller brusetabletter med koffein

Har du noen gang drukket eller brukt EnergiSHOT eller brusetabletter med koffein?

	Total	Kjønn		Alder		
		Gutter	Jenter	10–12 år	13–15 år	16–18 år
EnergiSHOT	2%	2%	1%	1%	1%	3%
Brusetabletter med koffein	5%	5%	6%	1%	4%	11%
Ingen av disse	94%	94%	94%	98%	95%	88%

En av ti i alderen 16-18 år har prøvd brusetabletter med koffein.

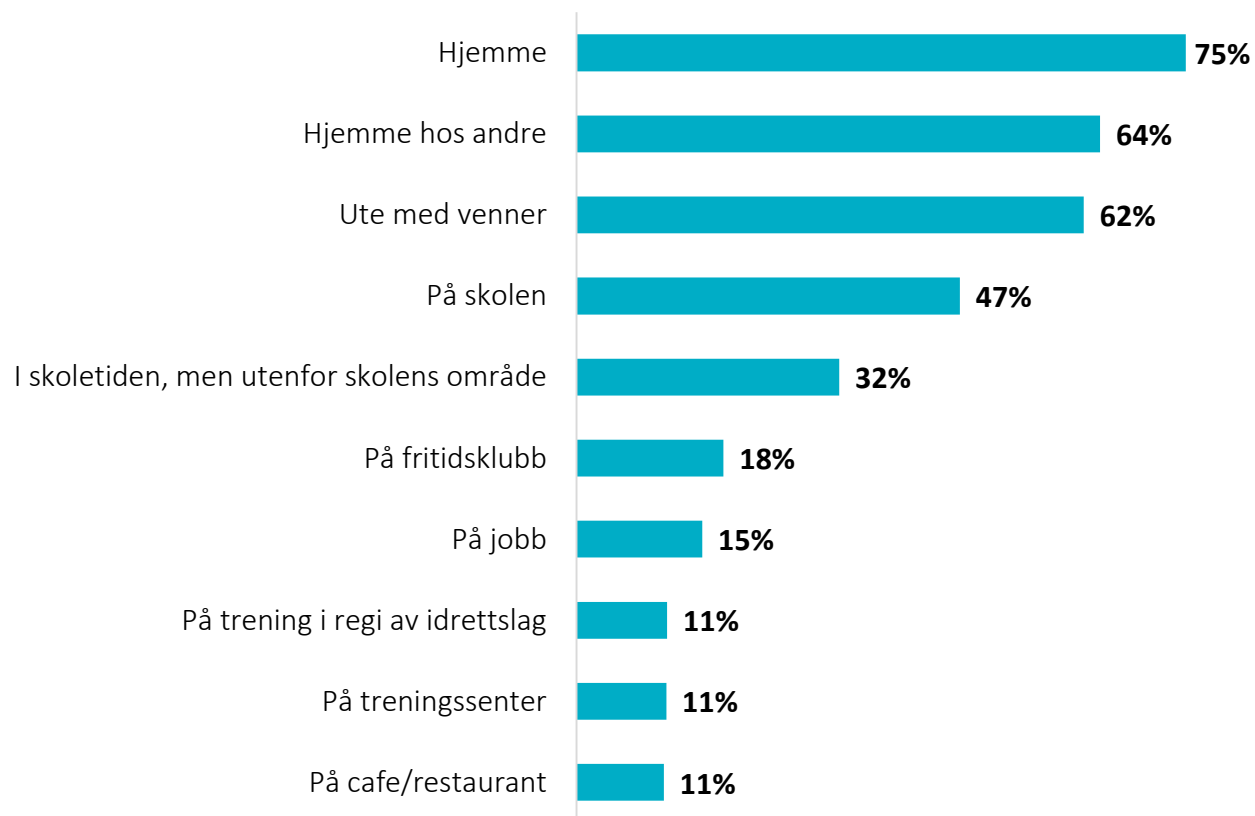
$N(\text{total})=946$

Energidrikk drikkes hjemme, hjemme hos andre og ute med venner.

7 av 10 i alderen 16-18 år har drukket energidrikk på skolen.

Har du noen gang drukket energidrikk på følgende steder?

Total	Gutter	Jenter	10–12 år	13-15 år	16-18 år
75%	78%	70%	60%	69%	83%
64%	65%	64%	38%	57%	76%
62%	67%	55%	33%	64%	68%
47%	51%	41%	13%	26%	71%
32%	34%	29%	11%	24%	44%
18%	19%	16%	11%	14%	23%
15%	17%	13%	2%	5%	27%
11%	15%	6%	8%	9%	14%
11%	14%	8%	0%	6%	17%
11%	10%	12%	2%	12%	12%

N(ED)=451 (flere svar mulig)

39% av de som drikker energidrikk tror det er trygt å drikke energidrikker, mot 9% blant de som ikke drikker.

Er du enig eller ikke enig i disse påstandene?

Påstander		Total	Gutter	Jenter	10–12 år	13-15 år	16-18 år	Drikker energidrikk	Drikker ikke
Energidrikker er sunt	Enig	3%	3%	2%	2%	3%	3%	5%	1%
	Ikke enig	84%	84%	83%	75%	82%	94%	83%	84%
	Vet ikke	14%	13%	15%	23%	15%	3%	12%	15%
Det er trygt å drikke energidrikker	Enig	23%	28%	18%	10%	27%	32%	38%	9%
	Ikke enig	50%	46%	54%	55%	47%	48%	39%	60%
	Vet ikke	27%	26%	28%	35%	26%	20%	23%	31%
Jeg vet hva energidrikker inneholder	Enig	40%	48%	31%	26%	38%	54%	54%	26%
	Ikke enig	33%	29%	36%	33%	34%	31%	26%	39%
	Vet ikke	28%	23%	33%	42%	28%	14%	23%	31%

De mellom 10 og 12 år svarer oftere 'Vet ikke' på påstandene enn de andre aldersgruppene.

Gutter er mer enig i at energidrikk er trygt enn jenter. 4 av 10 av de som drikker energidrikk tror ikke det er trygt.

Halvparten av guttene mener de vet hva energidrikk inneholder. Hos jenter er det tre av ti.

N(total)=946

Det er stor påvirkning fra venner når det gjelder å drikke energidrikk. Også foreldre ser ut til å spille en viktig rolle.

Er du enig eller ikke enig i disse påstandene?

Påstander		Total	Gutter	Jenter	10–12 år	13-15 år	16-18 år	Drikker energidrikk	Drikker ikke
Av mine nærmeste venner, drikker de fleste energidrikker	Enig	40%	44%	36%	15%	48%	56%	57%	24%
	Ikke Enig	48%	43%	53%	70%	41%	33%	31%	63%
	Vet ikke	12%	13%	12%	15%	11%	11%	12%	13%
Jeg får ofte tilbud om energidrikker fra andre	Enig	19%	21%	17%	11%	24%	22%	24%	15%
	Ikke Enig	75%	73%	77%	83%	71%	70%	68%	81%
	Vet ikke	6%	6%	6%	6%	5%	7%	8%	5%
Hvis en venn av meg kjøpte en energidrikk til meg, ville jeg drukket den	Enig	51%	57%	45%	31%	54%	69%	78%	27%
	Ikke Enig	29%	25%	33%	41%	25%	21%	11%	45%
	Vet ikke	20%	18%	22%	29%	22%	11%	11%	29%
Jeg får lov til å drikke energidrikker av foreldrene mine	Enig	43%	44%	43%	10%	38%	81%	66%	23%
	Ikke Enig	45%	44%	46%	80%	45%	11%	23%	66%
	Vet ikke	12%	12%	11%	10%	17%	8%	11%	12%

Gutter har oftere vennekretser der de fleste drikker energidrikker. De som drikker selv har ofte venner som drikker.

Gutter og de i alderen 16-18 år er mer enig i at de ville drukket energidrikk hvis en venn kjøpte den.

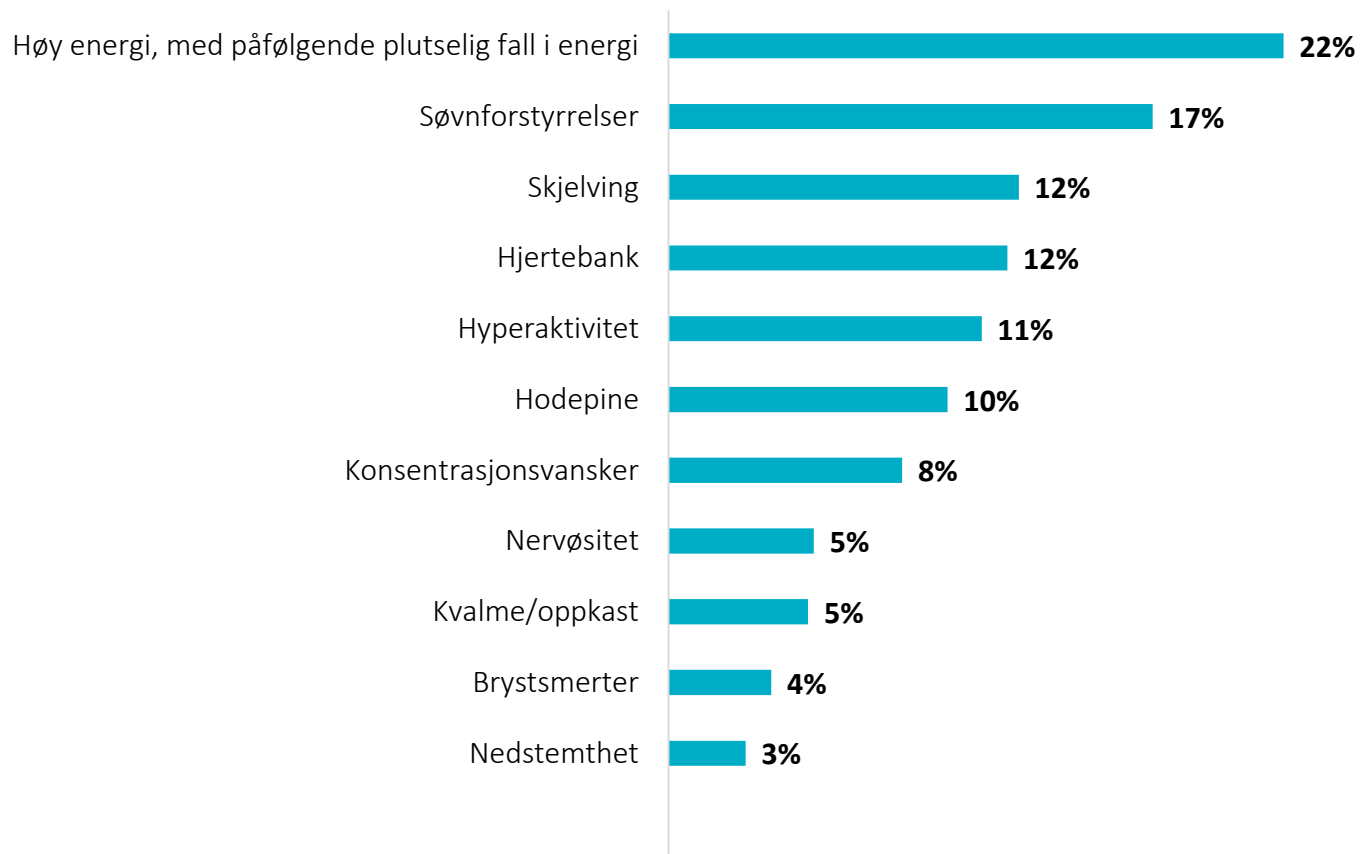
6 av 10 av de som drikker energidrikk får lov av foreldrene, mens 23% av de som ikke drikker energidrikk mener foreldrene gir lov til dette.

N(total)=946

Nær halvparten har opplevd bivirkninger etter å ha å drukket energidrikk.

Har du noen gang opplevd følgende etter å ha drukket energidrikk?

TOTAL	Gutter	Jenter	10-12 år	13-15 år	16-18 år
22%	20%	24%	8%	18%	28%
17%	16%	18%	9%	17%	19%
12%	12%	14%	15%	9%	15%
12%	12%	12%	6%	10%	15%
11%	9%	14%	13%	10%	12%
10%	7%	15%	13%	7%	11%
8%	7%	9%	7%	8%	9%
5%	5%	6%	6%	4%	6%
5%	5%	5%	0%	3%	7%
4%	5%	2%	2%	2%	5%
3%	2%	4%	6%	2%	3%

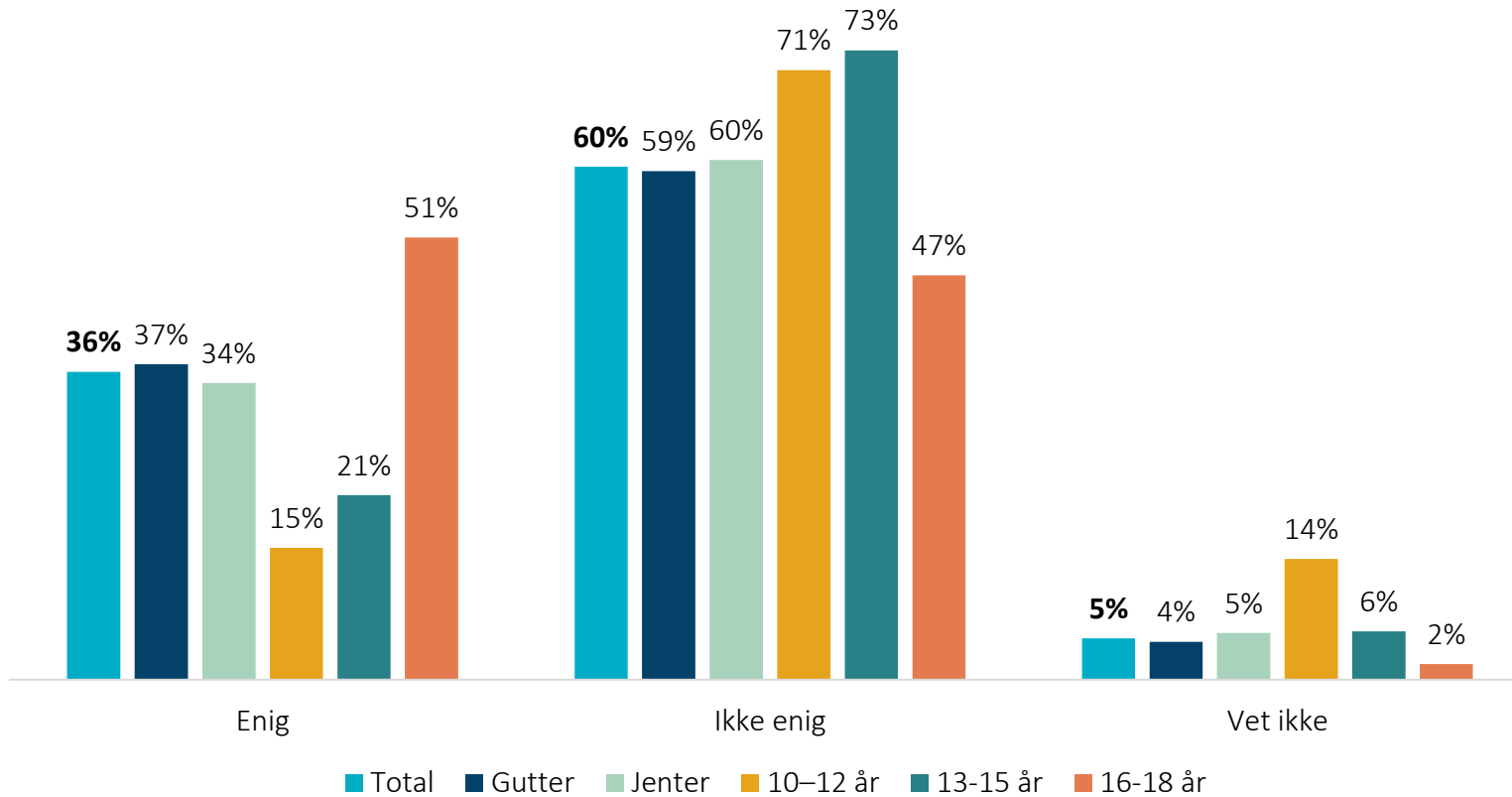
N(ED)=451. Fjernet: 'Ingen av delene' (39%), 'Husker ikke' (14%), 'Ønsker ikke å svare' (2%) og 'Annet' (1%).

Energidrikk blir brukt for å holde seg våken i forbindelse med skolearbeid.

Vanligst blant ungdom i alderen 16-18 år, hvor halvparten oppgir å ha gjort dette.

Har du drukket energidrikk for å holde deg våken i forbindelse med skolearbeid?

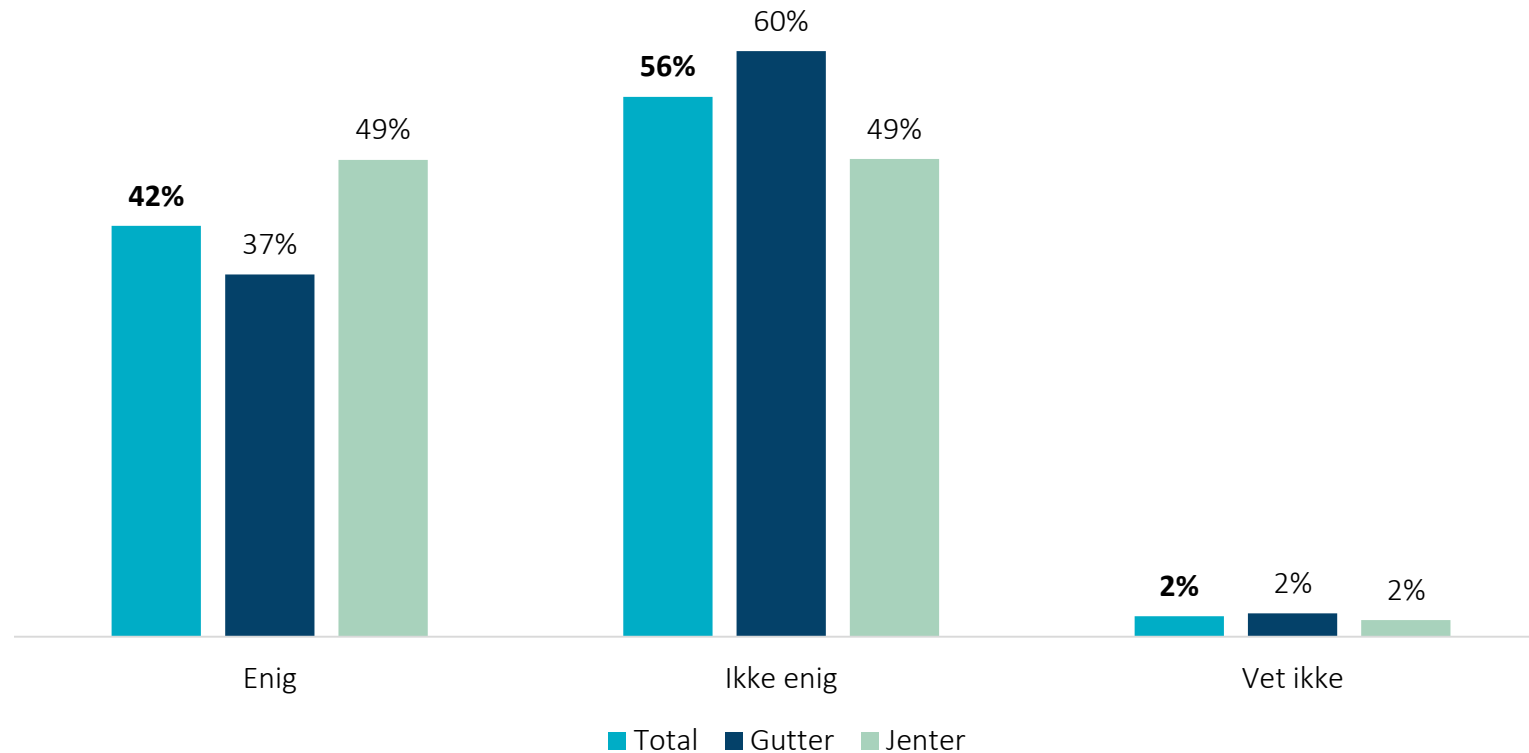

$N(ED)=451$

Halvparten av jentene i alderen 15-18 år har prøvd å blande energidrikk med alkohol.

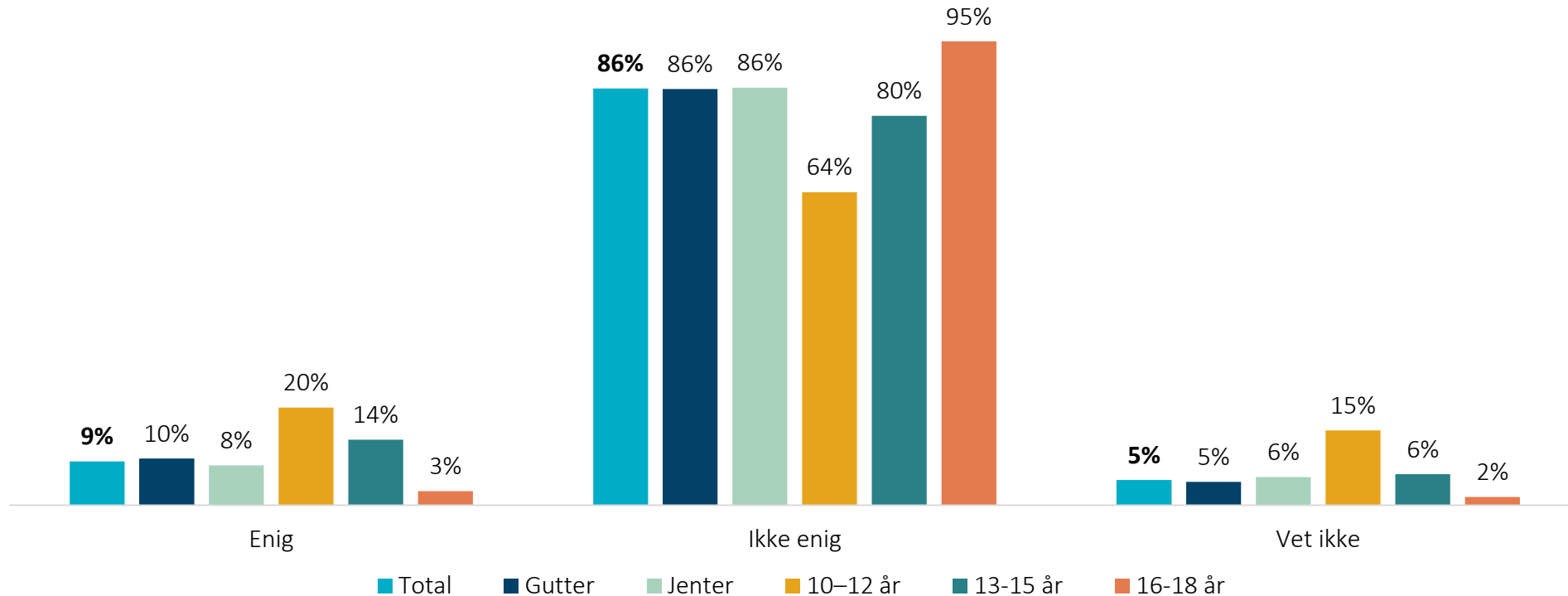
Har du prøvd å blande energidrikk med alkohol?

N=259. NB Spørsmålet er kun stilt til de mellom 15-18 år.

En av fem i alderen 10-12 år har blitt nektet å kjøpe energidrikk siste halvår.

Har du blitt nektet å kjøpe energidrikker av de som jobber i butikken siste halvår?

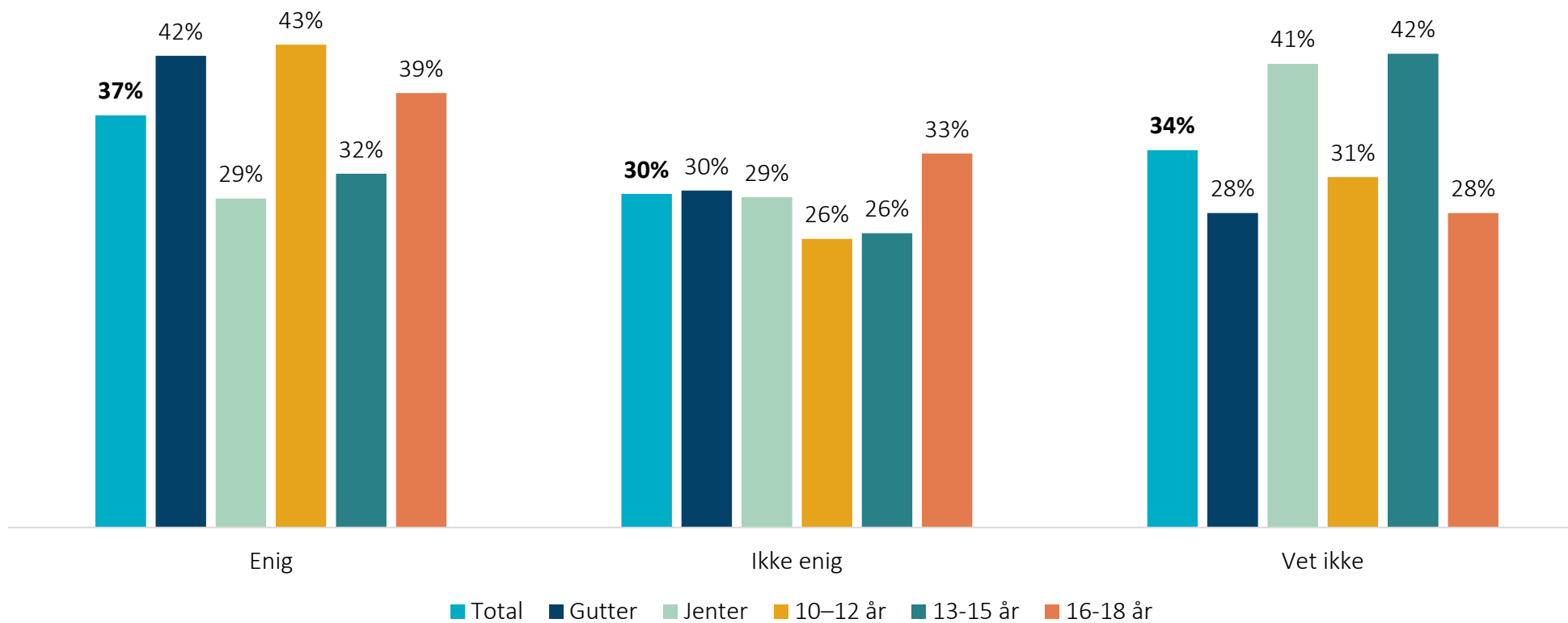

$N(ED)=451$

Usikkerhet rundt hvorvidt det er advarselsmerking på boksene.

Så langt du kjenner til, er det noen advarselsmerking på boksene med energidrikk?

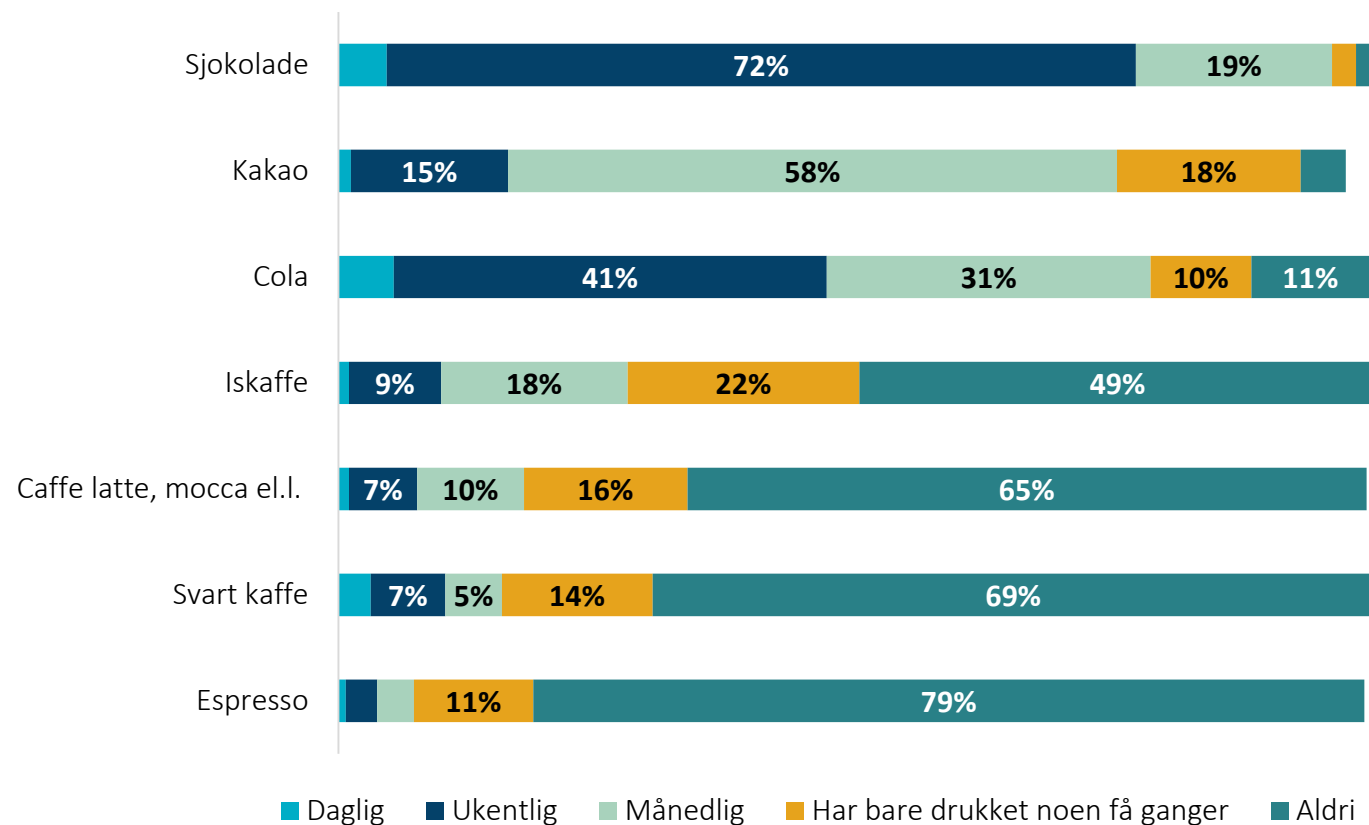
$N(ED)=451$

De unge drikker cola og spiser sjokolade, men drikker lite kaffedrikker.

Hele utvalget svarte på spørsmål om konsum.

Hvor ofte spiser eller drikker du følgende?

Sjokolade og cola konsumeres av mange ukentlig, og kakao månedlig.

De unge drikker sjeldent kaffedrikker, og hvis de gjør det, er det iskaffe som er mest vanlig.

Aldersgruppen 16-18 år oppgir å drikke kaffe oftere enn yngre aldersgrupper.

N=946 (fjernet 'vet ikke')

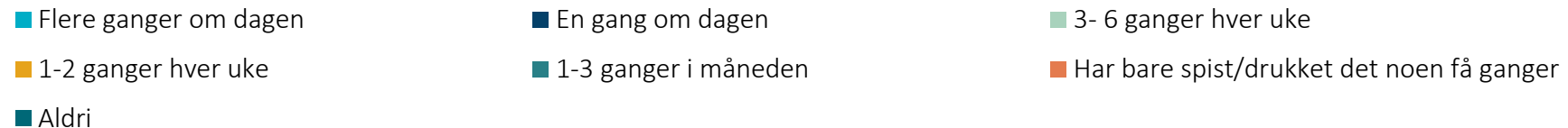
Konsum brutt ned på de som drikker energidrikk og de som ikke gjør det.

Hvor ofte spiser eller drikker du følgende?

Sjokolade

Kakao

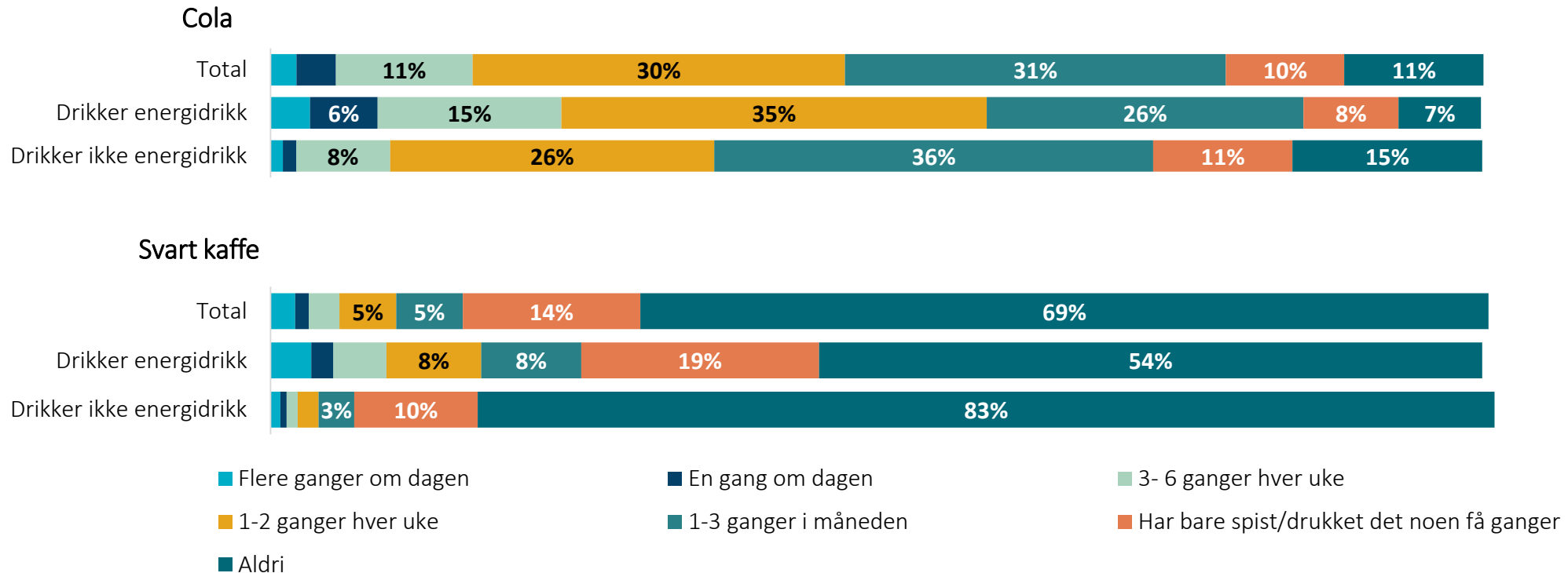

N(total)=946 (fjernet 'vet ikke'), N(ED)=451, N(ikke-ED)=495

Konsum brutt ned på de som drikker energidrikk og de som ikke gjør det.

Hvor ofte spiser eller drikker du følgende?

N=946 (fjernet 'vet ikke')

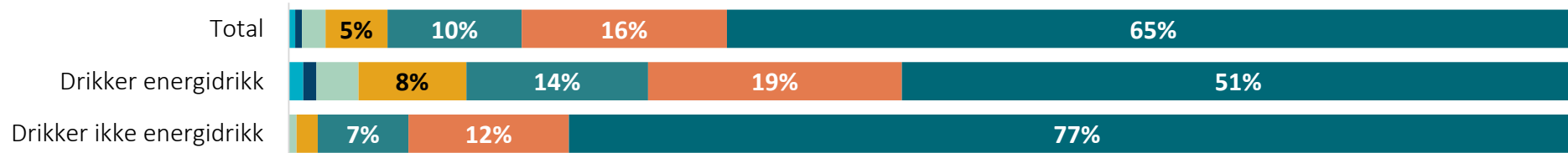
Konsum brutt ned på de som drikker energidrikk og de som ikke gjør det.

Hvor ofte spiser eller drikker du følgende?

Espresso

Caffe latte, mocca el.l.

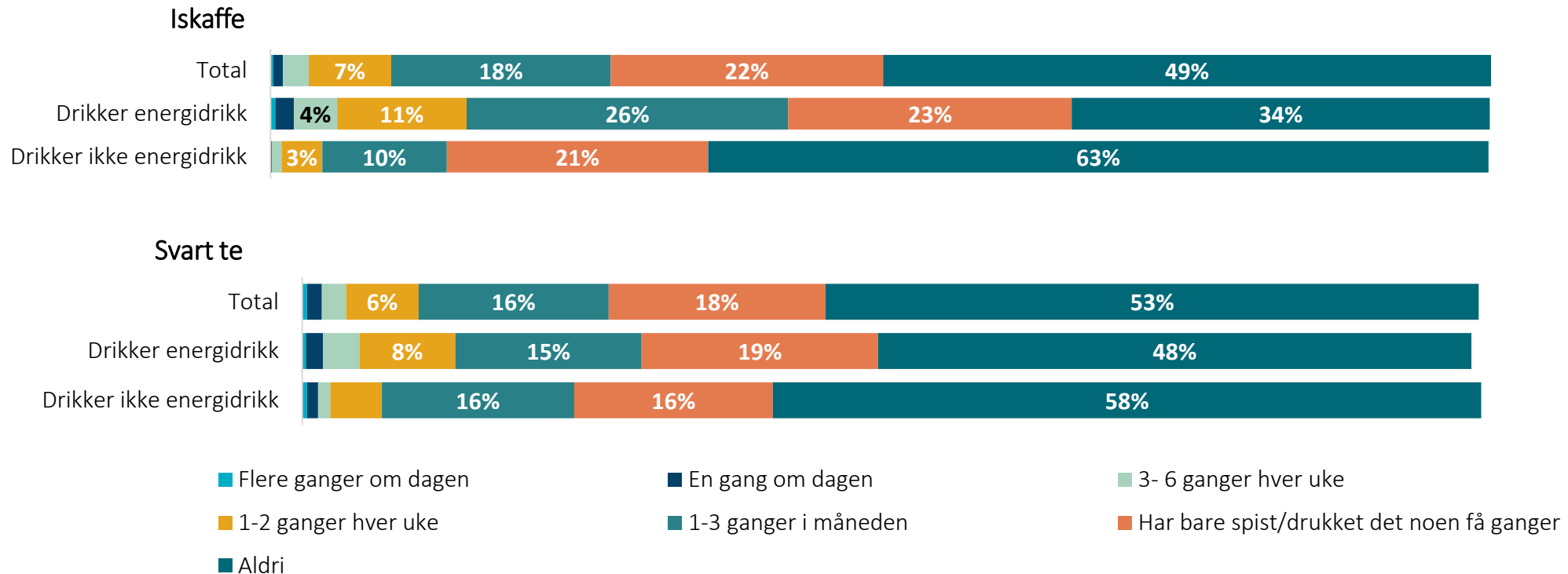
- Flere ganger om dagen
- En gang om dagen
- 3- 6 ganger hver uke
- 1-2 ganger hver uke
- 1-3 ganger i måneden
- Har bare spist/druknet det noen få ganger
- Aldri

N=946 (fjernet 'vet ikke')

Konsum brutt ned på de som drikker energidrikk og de som ikke gjør det.

Hvor ofte spiser eller drikker du følgende?

N=946 (fjernet 'vet ikke')

Sjekk forbrukerradet.no